

pant előnyére szolgál: mert az adást-vevést könnyítvén, terményeinket értékesíti; utazási, szállítási-időt megrövidíti, s így a drága időben nyereséget nyújt, egyszersmind a munkakerőt szaporítja, a szerszámokat és vonó-marhát kiméli, s így a közgazdasátra nézve már csak e tekintetknél fogva is szerfölött előnyös.

Különösen pedig az ország- és közlekedési útnak gyümölcsfákki kiültetését *erkölcsi hasznok* is ajánlják: mert az emberek így megtanulják azt tiszteletben tartani, mi másé és a mi hasznos; vagy is inkább ehhez hozzá szoknának és a gazdasági iparnak is nagyobb barátjaivá válnának, pedig ezek földmiveseinknél igen is kívánni való tulajdonágok. — S a mennyire ily fasorok a tájéket ékesítik, ez által a jó izlés növekszik, mi erkölcs-szelidülést eszközöl.

De el kell ismerni, hogy a fának, t. i. ha minden útunk beszegélyeztetnének, nagy mennyiségbeni szaporítása által még a légtü-
nemények is változást szenvednének, a lég-hűsebb, nedvesebb lenne, s a nálunk uralkodni szokott szelek enyhülnének; következőleg éghajlatunk kellemesebb, nedvesség-tartóbb, termőbb, hasznosabb lenne.

Aztán a gyümölcs mint kenyérpótlék s a már úgy is sok helyt pusztuló tüzelő is jól esnek.

Szóval az utaknak fákkal s jelesen gyümölcsfákki körülültetését sok indok ajánlja; s hogy az kivihető, az említettem csehországi dicséretes példa mutatja. Azért fölötte kívánatos, hogy ezt a *törvényhozás egyszerűen parancsolja meg*, s az alkotandó törvényt a m. kormány erélyesen hajtsa végre.

Nálunk a köznépet az örökségül rájuk maradt hanyagságból felvilágosítás által jobbra hozni, tétlen-égből fölrazni vajmi nehéz; mert olvasni sem szeret, s a tudatlanság macacssággal, önfajúsággal és röstséggel jár; hanem a törvény előtt kell, hogy mindenki meghajoljon, — s az egész haza és jövőkor áldandja a honatyákat, kik bölcs kényszer-törvényt fogtanak alkotni, s áldandja azon magyarnak való Mátyás király-féle szigorú de igazságos kormányt, mely az üdvös törvényeket az egyház és iskola közreműködésével, férfias elszántsággal édes hazánk fölvirágoztatására és népei boldogítására tétovázás nélkül életbeléptetni bírta.

Tőlünk függ, hogy hazánkat szép és boldog földi paradicsommá varázsoljuk.

„Életszabályok“, „Arany-mondatok“.

*Remek írók munkáiból összegyűjtötte
Bartha András.*

1. A *dolgoztalanság* olyan mint a rozsdá, mely többet emészt, mint a munka.
2. A kulcs, melyet *használnak*, mindig fényes.
3. Az idő oly *anyag*, melyből az élet alkotva van; ne pazérolj el tehát.
4. A *lomhaság* oly lassan mászik, hogy a *szegénység* csakhamar eléri.
5. Többe kerül *egy bünt táplálni*, mint két *gyermeket nevelni*.
6. Nagy ostobaság: *bánat vásárlására pénzt vesztegetni*.
7. A *kevélység* oly koldús, ki éppen oly hangosan kiált, mint a *szükség*.
8. A kevélység a bőséggel reggeliz, a szegénységgel ebédel, és a szegénnyel vacsorál.
9. Az üres zsák nem áll fenn.
10. Jótanácsot igen, de jó életet nem lehet adni.
11. A ki a jótanácsot el nem fogadja, azon nem is lehet segíteni.
12. Ha nem akarsz hallgatni az ész szavára, nemsokára éreztetni fogja magát veled.
13. A rest ember az időt vesztegeti el, tehát azt vesztegeti, a mi legdrágább kincs.
14. A *henyélés* az ördög párnája, sok betegség szülő anyja, s a különben is rövid életnek rágó férge.
15. A *férges* gyümölcs hull le a fáról leg-hamarébb.
16. A ki sokat alszik, keveset él, mert az alvás a halál képe.
17. Az alvó róka csirkét nem fog.
18. A ki mit egyszer elszalaszt, nem siratja vissza azt.
19. Ki korán kel, arayat lel.
20. Az ember teszi jobbá az időt, ha mozogni tud — tehát semmit sem ér a jobb idők utáni sopánkodás.
21. A ki reményből él, éhen hal meg; mert a nyereség munkával jár.
22. A *mesterség* felér földbirtokkal; a *kézmű* hivattal, mindenik vagyont s tiszteletet szerez.
23. Minden mesterségnek arany a feneke.
24. Rajtunk áll, hogy kincsre akadunk, mert a szorgalom a kincsnek édes anyja.
25. Egy *ma* felér két *holnappal*. Jobb ma egy veréb, mint holnap egy tuzok.
26. A kesztyűs macska egeret nem fog.
27. Szorgalommal, kitűréssel, a kis egér is átrágja a kötelet.
28. Egy ütással nem vágthatni le a fát, de több csapás leejti végre a legvastagabbat is.

29. Olyan oktalan némely ifju, hogy inkább szegyenli a töredelmességet és megbánást, mint magát a vétket.

30. A gonosz ritkán alszik mélyen.

31. A más kegye, csak jégre írott kép, mely nem sokáig ép.

32. A becsülettel szerzett vagyont, tisztelet szokta követni.

33. Egy állapot sem fenekig *téjfel*.

34. A milyen a kapta, olyan a csizma. Gé-zenguznak kótyonfity a szolgálja.

35. A munkára fel nem ügyelni annyit tesz, mint erszényünket olvasatlan másra bizni.

36. Minden iránti kész bizodalom, egy lo-von jár a boldogsággal.

37. Egy kis gondatlanság, soká tartó aggság.

38. Szítán meritünk vizet, ha gazdaságo-san nem bánunk a keresménnyel.

39. A délben kimélt ebéd, sokszor jó va-csora.

40. Rövid torkosság, hosszú főfájás.

41. Bor és ledérség, játék és fajtalanság, a vagyont apróvá, a szükségét nagygyá teszi.

42. Vigyázni kell az apró kiadásokra, mert elég egy repedés, hogy a hajó elmerüljön.

43. Ne végy olyant, mire szükséged nin-csen, mert nem sokára el kell adnod a szük-ségest.

44. Jobb valamely dolgot addig szegyen-
leni, míg el nem követtük.

45. Korhely életnek szomorú a vége.

46. A kinek pénze van: olyan mint a mézes fazék, örömmel körülrepdesik a legyek, don-gók, melyek nem tudnak mézet készíteni.

47. A restet saját keze veri meg.

48. A béke épít, a békételesség ront.

49. A magán dolgot, mindig alája kell rendelni a közügynek.

50. A jó hirnév valóságos töke, és többet ér mint a pénz s vagyon.

51. Vétkes embernek egyik tulajdona, min-dig azon panaszkodni, hogy igazságtalansá-got követnek el rajta.

52. Ha az ember az üvegen keresztül nyalja a mézet, nem érzi édességét.

53. Az okos tanács nem gomba, hogy ott is teremjen, a hol nem vetik.

54. Az eltakart tűz lassan ég, de sokáig.

55. A hazáért semmi áldozat sem nagy.

56. Boldog, ki az indulatok kulcsát kezé-ben tartja.

57. A kétfelé osztott teher kevesebb; két sziv könnyebben visel egy fájdalmat.

58. A hivatalon belől másként lát a szem, mint a hivatalon kívül.

59. Az örömnél helyhéből ritkán hiányzik az öröm-csepp.

60. Gonosz szerzemény nem száll ivadé-
kokra. Ebül gyült jószágnak, ebül kell el-
veszni.

61. Ki kölcsönt keres, szemrehányásokra bukkan.

62. A gög előpostája a bukásnak.

63. Gazdagnak tettetni magát, annyit tesz, mint üvegen át mézet nyalni.

64. A szegénységet s fogfájást eltitkolni nem lehet.

65. Drágán szerzett öröm, keserű öröm.

66. Az adósnak örökös örje a gond. Ez által a szabadság esik zálogba. . .

67. Az adósság az első, a hazugság a má-sodik bűn, mert az adósság határa a hazug-ságnak.

68. A hazug és csalárd egy fának ágai.

69. Jobb vacsora nélkül lefekünni, mint felkelni adóssággal.

70. A kinek szél a hite, tömlöcz az országa.

71. Ritka róka kerüli el a csávat, bár még olyan ravasz légyen is.

72. Az oroszlan is rászorul az egerre, mi-dőn hálóba kerül.

73. A te beldetet be nem undokithatja semmi más, mint a te bűnöd. Életednek gya-lázatjára nem lehet semmi egyéb, mint a mit te mivelsz.

74. Tiszta lelkiismerettel, büntelen lélekkel szerencsétlen lehetsz, de boldogtalan soha.

75. Férfias akarat, és jellem-erő soha cserben nem hagy.

76. A ki lábán meg nem tud állani, hamar porba terítik a viszonyok harczi.

77. A tollat az ész, ne az indulat kormá-nyozza.

Az országgyűlési képviselőház új épülete.

A magyar országgyűlés hazánk viszontag-ságos multjában egyik helyről a másikra vándorolt; még legállandóbb tanyája volt a Rá-kosmező s Buda, újabb időben pedig Pozsony, de itt is csak ideiglenes hajlékban. Az 1843. évi országgyűlés azon ohajtását fejezte ki, hogy az ország szivében Pesten országháza építtessék. Ennek folytán pályázat iratott ki s tervben volt a mostani ideiglenes német szin-ház helyén építeni fel az országházat: de e terv nem létesült.

1848-ban Pesten a redoutban, s 1861-ben a muzeumban tartotta üléseit a képviselőház. De tágabb helyiségre levén szüksége a remél-hetőleg teljesen kiegészítendő képviselőház.

nak, a mostani magyar kormány — báró *Senyey Pál* tárnok ő nagyméltósága sürgetésére — egy ideiglenes országház építését rendelte el. A hirdetett pályázatra benyújtott tervek közül *Ybl Miklósé* fogadtatott el, s az építési munka szept. 11-e óta oly erélyvel foly, hogy az épület már tető alatt van és decz. 9-én teljesen készen fog állani.

A herczeg-Sándor utcában, egy 728 □ öl területen, a nemzeti muzeum átellenében — mely utóbbiban a felsőház tartandja üléseit — egy rozszant laktanya helyén épült s épül az ideiglenes képviselőház. Kinézését képünk — a muzeum kertjéből tekintve — mutatja.

A nagy gyűlésterem az épület közepét foglalja el; hossza 17 1/2, szélessége 11 1/2 öl, magassága 14 1/2 öl.

E teremben 462 követ számára lesznek helyek készítve, az angol alsóház mintájára.

A hallgató közönség az országházba két bejáráson át juthat. Az ülésterem mindkét felőli hosszában s félmagasságban lesznek a karzatok, melyek legnagyobb része a nagy közönség számára tartatik fenn; azonban külön páholyok is lesznek a felsőházi tagok, a hölgyek s újságírók használatára. D.

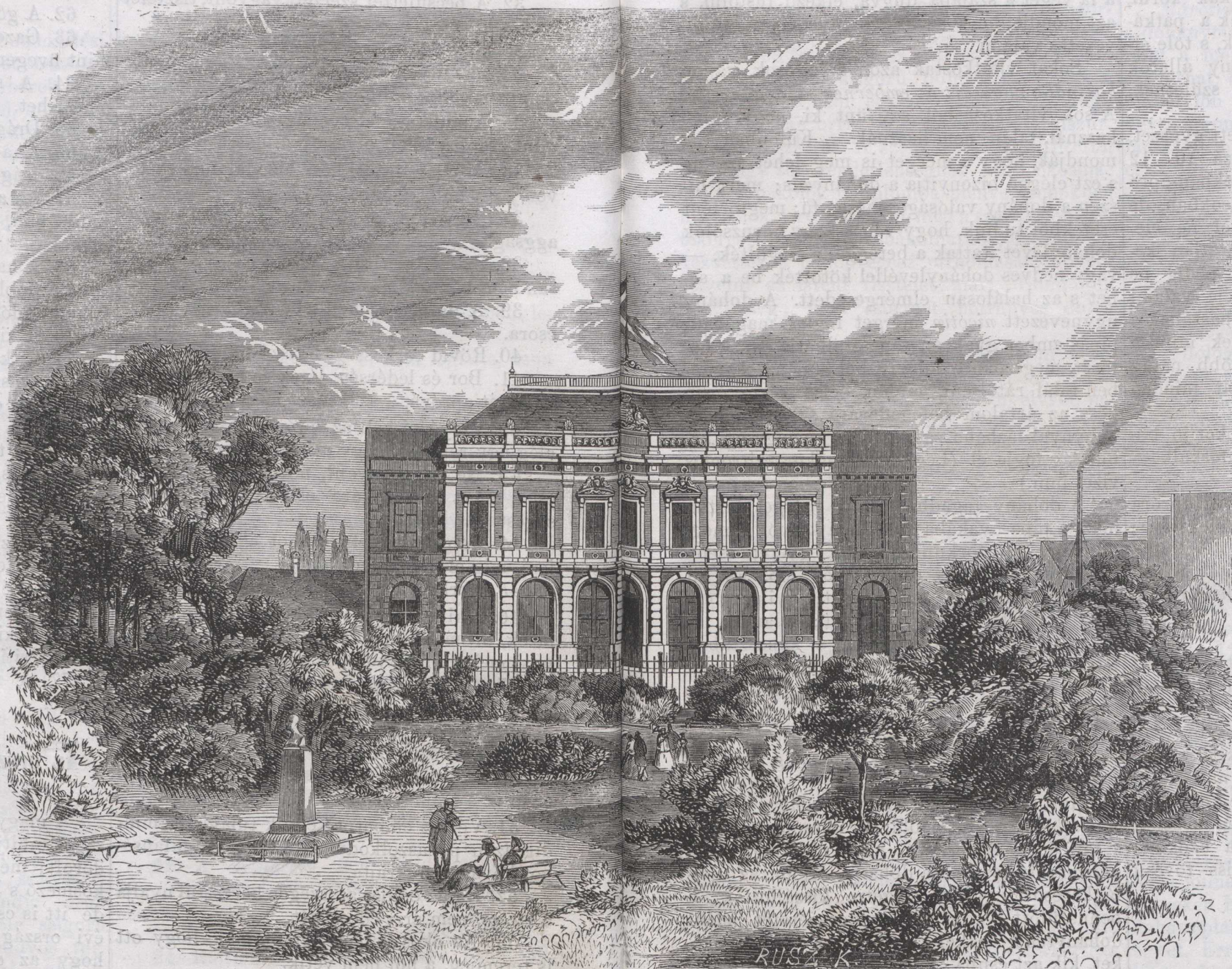
A kártékony állatokról.

(Mutatvány Leteney L. és Miskolczy S. urak művéből.)

1. *A házi egér.* Ez egy faját képezi a számos egércsaládnak, mindenki előtt ismeretes állat; háta fölül sötétszürke, hasa fehéres, hossza 3 hüvelyknyi, a farka szinte megüti e mértéket. Élelme kedvéért az emberekkel egy földél alatt örömet tartózkodik, s annyira tenyésző, hogy télen-nyáron majd minden hónapban ötöt-hatot fiadzik. Ahol elszaporodik, sok kárt tesz a gabnában, lisztben, zsirban, zöldségben, szóval a mi megehető, mindenben. A szobában alkalmatlan nehéz szagáért, vékony, éles cinzozásáért; hogy ha enni valót nem kap, megrágja az ágyneműt, ruhákat és könyve-

ket is. Természetes ellenségeik a macskák, kutyák, baglyok, s más ragadozó madarak. Tehát

óvszerűleg leghatályosabb ellenök az említett állatokat a ház körül tartani: úgy azonban, hogy ez állatok ne éhségből, hanem a

Az ideiglenes képviselőház Pesten.

velök született ösztönből pusztítsák; mert különben igen hamar reá unnak.

Irtani s pusztítani lehet az egereket famacskával, vagy különféle alaku egérfogókkal is. Próbált jó szer ellenök apró faforgácsra köölajat csepegetni, melyek aztán bedugtván az

egérlyukakba, mind kivesznek tőle az egerck. Más: elüzi az egereket, ha az egérlyukakba friss sertésganéj tömetik, vagy az egérlyuk apróra tört üveggel megtöltetik s aztán felül betapasztatik. Más: még hathatósabb szer az egerek ellen: ha felvegyited a kátrányt (kuli-

vas-szürke, hossza 7 hüvelyknyi, farka pikkelyes és ennél is hosszabb, első lábain hüvelyke helyett körmei vannak. Ezen undok, szemtelen, dühös állat némely vidéken valódi csapásként tekinthető; kamrákban, ólakban, istállóokban, pinczékben, megtárakban, padlásokon, sokszor még a szobában is keres szállást. Életmódja az egerekéhez hasonló, felette nagy ehető, megeszi mindazt, mivel az emberek élnek, gabnát, kenyeret, zsirt, sőt a galamb és csirkefiakat is megfojtja, megeszi az istállóokban a házi nyúlakat, ló elöl a zabot, szarvasmarhákától a takarmányt; ha eleségben szükségét lát, elviszi az asztalról a kenyeret, összerágja a ruhákat és házi eszközöket. A bort is nagyon szereti, és ha egyszer megizelte, kész kirágni a hordót is érte, — általlyuggatja a ház falait, a kerti veteményekben, mint szintén a szőlőkben is nagy károkat tesz. — Természetes ellenségeik a macskák, kutyák, noha a gyengébbekkel győzelmesen megbirkózik. Tehát azért

ellenök óvszerűleg hasznos kutyákat, macskát minél legnagyobb számban a háznál tartani.

a) Legjobb patkányirtó szer pedig ezek: végy egy pár marok lisztet, adj hozzá néhány csepp rhodus olajat — oleum ligni Rhodii, — egy szemer — grán — pézsmát — moschus — s egy pár lisztte tört Ignáczbabot — faba S. Ignatii, vagy faba Indica, — ezen szereket jól össze elegyítvén, tedd ki egy tányéron oda, hol a patkányok járnak, s hagyd ott mindaddig, míg megették.

b) Az apró darabokra vagdalt szivacsot — spongia — szalonna-zsirban megsütvén, rakd el a patkányos helyeken, vizet is tévén bőven eleibök tiszta edényben, hogy midőn a sült szivacsot föleszik, legyen égető szomjukat

mázt) sűrű terpentinnel, hozzá tévén egy kevés ördög-gaszt — (assa foetida), azután e bűdös keveréket rongydarabokra kenve az egérlyukakba dugdossad, nehéz szagától mind el fognak veszni.

2. *A patkány.* Színe felül feketés, alul ham-

mivel csillapítani, a mikor aztán a szivacs megdagad gyomrukban, s meg nem emésztetvén azt a patkányok, elpukkadnak. Ez irtó szer sokan kétségbevonják, de hatályossága nem mese; hanem miután belőle a patkány egy-két darabot megevett, rendesen abban